

EVROPSKÁ UNIE
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Představujeme projekt
CZ.03.2.63/0.0/0.0/17_071/0007688

MAPA SLUŽEB

PRO PEČUJÍCÍ O SENIORY NEBO O DĚTI A DOSPĚLÉ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

S PODPOROU K LEPŠÍ PÉČI

Námořní mapy už odedávna slouží kapitánovi lodi k orientaci na mořích a oceánech, aby se vyhnul všem nástrahám a svou posádku dovedl bezpečně k cíli. Tato „Mapa služeb“, kterou právě držíte v rukou, má pomoci vám, pečujícím o seniory nebo o osoby se zdravotním postižením, zorientovat se v možnostech, které mohou přispět jak ke zvýšení kvality vašeho života, tak v péči o vaše blízké.

V následujících kapitolách přinášíme užitečné informace v oblasti péče o závislé osoby, praktické rady a odpovědi na vaše otázky s odkazy na konkrétní podporu a služby na území Libereckého kraje.

Pomůžeme vám řešit složitou životní situaci! My, ve Sdružení TULIPAN, si vaši práce vážíme a jsme s vámi na jedné lodi.

Přijďte za námi!

Obsah brožury:

Kapitola 1:	Příspěvek na péči
Kapitola 2:	Sociální služby
Kapitola 3:	Finance
Kapitola 4:	Informace o projektu „S podporou k lepší péči“

KAPITOLA 1. - PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Příspěvek na péči je dle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách poskytován osobám starším jednoho roku, jejichž nepříznivý zdravotní stav vyžaduje pomoc jiné osoby.

Tento příspěvek náleží přímo závislé osobě, která dále rozhoduje o jeho využití. Z příspěvku je možné hradit využívání sociálních služeb nebo může sloužit jako odměna pečujícímu za práci.

Výše příspěvku se řídí přiznaným stupněm závislosti opečovávané osoby – jeho určení je v kompetenci lékařské posudkové služby, která přiznává jeden ze čtyř stupňů závislosti. Při rozhodování o stupni závislosti se posudkový lékař opírá jak o zdravotnickou dokumentaci, tak o záznam ze sociálního šetření.

Sociální šetření provádí kvalifikovaný sociální pracovník Úřadu práce ČR v přirozeném prostředí žadatele, tedy tam, kde skutečně žije. Posuzuje se, kolik z následujících 10 základních životních potřeb posuzovaný zvládne bez pomoci:

- Mobilita
- Orientace
- Komunikace
- Stravování
- Oblékání a obouvání
- Tělesná hygiena
- Výkon fyziologické potřeby
- Péče o zdraví
- Osobní aktivity
- Péče o domácnost (pouze u osob starších 18 let)

Do žádosti o příspěvek uvádějte kontakt na praktického lékaře posuzované osoby i kontakt na specialisty, které žadatel navštěvuje. Je důležité, aby měl praktický lékař komplexní a aktuální přehled o zdravotním stavu, proto dbejte, aby měl k dispozici všechny zprávy od odborných lékařů i propouštěcí zprávy z nemocnice.

Stupeň závislosti	Výše příspěvku (měsíčně)	
	osoby do 18 let věku	osoby starší 18 let
I. stupeň (lehká závislost)	3 300 Kč	880 Kč
II. stupeň (středně těžká závislost)	6 600 Kč	4 400 Kč
III. stupeň (těžká závislost)	9 900 Kč	8 800 Kč
IV. stupeň (úplná závislost)	13 200 Kč	13 200 Kč

Příspěvek na péči může být u nezaopatřených dětí do 18 let zvýšen o 2000 Kč měsíčně, pokud je rozhodný příjem oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných nižší než dvojnásobek životního minima. Nárok na stejné zvýšení má i dítě od čtyř do sedmi let věku v případě, že je mu přiznán III. nebo IV. stupeň závislosti.

Žádost o příspěvek na péči podávejte na kontaktním pracovišti krajské pobočky Úřadu práce ČR. Žádost musí obsahovat i oznámení o poskytovateli pomoci. Potřebné formuláře si můžete vyžádat na Úřadu práce nebo získat na webových stránkách MPSV.

Při nesouhlasu s výší přiznaného příspěvku se lze proti rozhodnutí Úřadu práce ČR odvolat. Odvolacím orgánem pro příspěvek na péči je MPSV. Odvolání se podává prostřednictvím pracoviště Úřadu práce ČR, které rozhodnutí vydalo.

V případě, že je oprávněná osoba po celý kalendářní měsíc hospitalizována, nárok na výplatu příspěvku zaniká. Oprávněná nebo pečující osoba musí skutečnost nahlásit na místně příslušném kontaktním pracovišti Úřadu práce, a to do osmi dnů od zahájení hospitalizace. Stejně tak je povinnost ohlásit ve lhůtě osmi dnů další rozhodné skutečnosti, které mohou mít na výplatu dávky vliv (např. změna poskytovatele péče, změna adresy apod.).

S podáním žádosti neotálejte

Řízení je časově náročné – v optimálním případě trvá podle správního řádu 105 dní. Může však trvat podle okolností i déle. Lhůtu prodlužuje chybějící zdravotnická dokumentace, námítky k podkladům pro rozhodnutí nebo hospitalizace žadatele. Žadatel má právo při podání žádosti rovněž zažádat o posouzení lékařskou posudkovou službou v jeho přítomnosti.

V případě přiznání příspěvku na péči bude příspěvek vyplacen zpětně od měsíce podání žádosti.

KAPITOLA 2. - SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Pomoc člověku s hendikepem vyžaduje velkou soudržnost rodiny, odhodlání, sílu, lásku a schopnost pečovat. To vše ale někdy nestačí. Pak oceníte vhodné informace, pomůcky a v neposlední řadě i pomoc profesionálů.

Pečovatelská služba je pobytová, terénní nebo ambulantní služba, poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodů věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

- Pobytové služby jsou spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb (např. v domovech důchodců, týdenních stacionářích apod.).
- Terénní služby se potřebným osobám poskytují v jejich přirozeném sociálním prostředí.
- V rámci ambulantní služby osoba dochází, je doprovázena, nebo dopravována do zařízení sociálních služeb, jejichž součástí není ubytování (např. denní centra).

Výčet činností pečovatelské služby i okruh jejích potenciálních uživatelů, kteří mají na tuto službu nárok, najdete v **Zákoně o sociálních službách**. Dle § 79 je podmínkou pro provozování pečovatelské služby registrace a pojištění pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při poskytování sociálních služeb. Poskytovatel, který obdržel rozhodnutí o registraci, je zařazen do registru sociálních služeb, který vede příslušný krajský úřad.

Základní úkony pečovatelské služby:

- pomoc při běžných úkonech o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně
- poskytnutí stravy, případně pomoc při jejím zajištění
- pomoc v domácnosti
- zajištění kontaktu se sociálním prostředím

Výše maximální úhrady za poskytnutí služby:

1) **130 Kč/h** (dle skutečně spotřebovaného času) za:

- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- pomoc při přípravě jídla a pití
- přípravu a podání jídla i pití
- úklid, údržbu domácnosti, údržbu domácích spotřebičů, pomoc při zajištění velkého úklidu, donášku vody, topení v kamnech, běžné nákupy a pochůzky

2) **170 Kč** denně za poskytnutí celodenní stravy (minimálně 3 hlavní jídla)

3) **75 Kč** za oběd

4) **30 Kč** za dovoz jídla

5) **115 Kč** za velký nákup
(např. týdenní, nákup ošacení, vybavení domácnosti)

6) **70 Kč** za kilogram prádla při praní a žehlení

Některé služby nad rámec vymezených základních činností lze poskytovat a účtovat jako služby doplňkové. Za doplňkovou činnost lze považovat například službu poskytovanou mimo předem stanovenou dobu, doprovod na vycházky, krmení domácího mazlíčka atd.

Poskytování pečovatelské služby v kombinaci s domácí ošetrovatelskou péčí Jedná se o osvědčený a vyhledávaný model péče, protože se tak můžete kvůli banálním ošetrovatelským zákrokům vyhnout hospitalizaci a vytržení z domácího prostředí.

Přestože je pečovatelská služba nejrozšířenější sociální službou, ukazuje se, že její největší slabinou bývá často dostupnost. A to zejména ve venkovských lokalitách, kde pečovatelská služba vůbec neexistuje. Protože je finančně i organizačně výhodnější ji poskytovat ve větších městech, řešením se ukázalo tyto menší lokality pokrýt větším poskytovatelem z měst. Na stejném místě se tak může potkat i více poskytovatelů, kteří se v nabídkách doplňují.

Osobní asistence

Osobní asistent vám může pomoci u hendikepovaného dítěte, dospělého i seniora s hygienou, stravováním, doprovodem k lékaři, na úřad, do škol a za dalšími aktivitami nebo s chodem domácnosti. Existuje řada organizací, které zaměstnávají vzdělané osobní asistenty. Je vhodné asistentovi vše vysvětlit a ukázat, protože znáte opečovávanou osobu nejlépe. Služby se hradí z příspěvku na péči. Horní hranice je nyní stanovena na 130 Kč za hodinu.

Osobní asistence se na rozdíl od pečovatelské služby poskytuje podle potřeby v průběhu celého dne bez časového vymezení, a to jak v domácnosti, tak v jiném přirozeném prostředí (např. škola, zájmové, vzdělávací kroužky) a při činnostech, které jsou součástí všech jejich aktivit. Naproti tomu pečovatelská služba zajišťuje úkony v předem dohodnutém časovém úseku, a to zejména v domácnosti nebo v zařízení sociálních služeb.

Odlehčovací služba

Je nazývána také jako úlevová nebo respitní péče, a pomáhá lidem dlouhodobě pečujícím o postiženého. Nejčastěji má formu dočasného umístění postiženého do náhradní rodiny, stacionáře či pobytového zařízení. Variantou je i terénní odlehčovací služba, která se stará přímo v domácnosti klienta.

Cílem je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek, možnost vyřídit si své záležitosti mimo domov, jet na dovolenou apod.

Raná péče

Raná péče je odborná terénní služba, která s ohledem na specifické potřeby poskytuje podporu, pomoc a provázení rodinám s dítětem od narození do 7 let, které má zdravotní postižení, vzácnou nemoc či trpí jiným onemocněním. Raná péče a její poskytované služby jsou typické v tom, že pracovníci s vámi a vaším dítětem pracují přímo doma.

Spoluprací s ranou péčí můžete získat veškeré dostupné informace:

- o metodách, pomůckách a postupech práce s dítětem, které má postižení nebo jehož vývoj je ohrožen
- o svých právech a nárocích (dávký a výhody sociálního zabezpečení, získávání rehabilitačních a zdravotních pomůcek)
- o dalších službách a zařízeních (respítní péče, předškolní zařízení, speciálně pedagogická centra atd.)
- o odbornících či dalších rodinách a kontakty na ně

Centra denních služeb

Centra denních služeb, stejně tak jako denní a týdenní stacionáře, jsou určena dětem, dospělým i seniorům se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení či věku, dále osobám s chronickým duševním onemocněním, které vyžadují pravidelnou pomoc druhých. Obecně platí, že do center docházejí osoby, které jsou více soběstačné. Do centra se každý den dochází dle nastavení provozu (v některých centrech existují i tzv. svozy – centrum nabízí možnost, že pro osobu závislou na péči přijede domů a odpoledne ji zase přiveze).

Součástí centra denních služeb je:

- poskytnutí stravy nebo zajištění stravy
- pomoc při hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- výchovné, vzdělávací, aktivizační a sociálně terapeutické činnosti
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- pomoc s uplatňováním práva a pomoc při obstarávání osobních záležitostí

Denní stacionáře

Klienti docházejí denně nebo jen některé dny v týdnu a v odpoledních hodinách se vrací domů.

Součástí služeb denního stacionáře je:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- poskytnutí stravy
- výchovné, vzdělávací, aktivizační a sociálně terapeutické činnosti
- pomoc s uplatňováním práva a pomoc při obstarávání osobních záležitostí

Týdenní stacionáře

Klienti přes týden spí ve stacionáři a o víkendu jsou s vámi doma. Ve většině stacionářů lze dohodnout i pobyt jen na několik dnů z týdne (třeba jen úterý, středa, čtvrtek).

Některé dětské stacionáře jsou propojeny i se školou (většinou ZŠ speciální), kam dítě může dopoledne docházet, a odpoledne tráví čas ve stacionáři.

Součástí služeb týdenního stacionáře je:

- poskytnutí ubytování a stravy
- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- výchovné, vzdělávací, aktivizační a sociálně terapeutické činnosti
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- pomoc s uplatňováním práva a pomoc při obstarávání osobních záležitostí

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Tyto domovy jsou určeny pro děti, dospělé i seniory, kteří se ocitnou v situaci, kdy se o ně nemůže starat nikdo z členů rodiny. Váš blízký v domově žije, vy jej můžete navštěvovat dle dohody s pracovníky a brát si ho dle možností domů.

Sociální služby ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče

Tyto služby zpravidla poskytují péči a podporu v nemocnicích, léčebnách dlouhodobě nemocných nebo také v psychiatrických léčebnách těm, kteří se neobejdou bez pomoci jiné osoby a současně nemohou být propuštěni ze zdravotnického zařízení, protože není v danou chvíli možné jim zabezpečit péči v domácnosti či v zařízení sociálních služeb.

Následná péče

Dnes je téměř pravidlem, že každá nemocnice má oddělení lůžek následné péče, kde je poskytována léčebná, dlouhodobá a komplexní ošetrovatelská a rehabilitační péče pacientům, kteří vyžadují pobyt ve zdravotnickém zařízení po odléčení na akutním lůžku. Veškerá péče je zaměřena na cílenou a včasnou mobilizaci a aktivizaci pacientů, k čemuž je potřeba spolupráce pacienta i jeho rodinných příslušníků. Hospitalizováni jsou zejména pacienti s interními diagnózami s komplikacemi stárnutí, ale také pacienti po operacích či úrazech. Na tomto oddělení mohou být pacienti pouze 3 měsíce.

Dům s pečovatelskou službou

Pobytové sociální zařízení pro seniory a hendikepované dospělé. Vlastníkem je obec, která přiděluje žadatelům byty podle stanovených kritérií a uzavírá s nimi nájemní smlouvu

Dům je rozdělen na malé bytové jednotky. Mohou zde bydlet i páry, pro něž jsou určeny větší byty. Domy bývají bezbariérové. Kromě nájemní smlouvy mohou klienti uzavřít i smlouvu o poskytování dalších služeb, které se však platí zvlášť. Jde o pomoc při osobní hygieně, domácích pracích, doprovod k lékaři či na úřady, systém tísňového volání či zajištění stravování a nákupu.

Domov pro seniory

Domov pro seniory je placená služba, která má za cíl zajistit seniorům fyzickou a psychickou soběstačnost a umožnit zapojení do běžného života. Pro přijetí je potřeba podat žádost o umístění a doložit vyjádření ošetřujícího lékaře o zdravotním stavu klienta. Při nástupu uzavírá klient smlouvu o poskytnutí služby sociální péče v domově pro seniory. Některé domovy provozují i denní stacionáře.

Domov se zvláštním režimem (DZR)

Služba Domov se zvláštním režimem je jednou z pobytových sociálních služeb s celoročním provozem a je obdobná službám domov pro osoby se zdravotním postižením a domov pro seniory, navíc však vytváří specifické podmínky zohledňující potřeby osob vlastní cílové skupiny. A tou jsou osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc a péči jiného člověka.

Některá zařízení mají svou lůžkovou kapacitu rozdělenou na dva typy zařízení: domov pro seniory a DZR. Většina zařízení poskytující sociální službu DZR (v Praze prakticky všechna) je specializovaná pouze na cílovou skupinu seniorů, jen výjimečně přijímají společně také mladší osoby s chronickým duševním onemocněním nebo závislostí na návykových látkách.

Léčebna dlouhodobě nemocných (obvyklá zkratka LDN, lidově elděenka)

Je v České republice léčebný ústav určený k ošetřování a doléčování pacientů, jejichž zdravotní stav již nutně nevyžaduje pobyt v nemocnici nebo u nichž není perspektiva zlepšení zdravotního stavu. Zpravidla se jedná o lidi

pokročilého věku, které není z různých důvodů možné ošetřovat v domácím prostředí.

Některé LDN se svým charakterem do určité míry přibližují domovům důchodců, v jiných jsou převážně ležící pacienti neschopní jakékoliv sebeobsluhy. Průměrný věk pacientů v českých LDN činí téměř 80 let. V 90. letech 20. století byla délka pobytu LDN zpravidla omezena na tři měsíce, nyní již zde takové omezení neexistuje, avšak i tak většinou pobyt pacienta nebývá delší.

Hospicová péče

Základním úkolem hospicové (paliativní) péče je zmírňovat bolest a utrpení pacientů trpících nevléčitelnou nemocí (většinou nádorovým onemocněním), jejichž zdravotní stav již nedává žádnou naději na plné uzdravení. Poskytuje pacientům účinnou pomoc tam, kde prostředky klasické medicíny selhávají a kde již nedostačují síly jejich blízkých poskytovat nemocnému kvalitní pomoc a péči.

Hospicovou péči je třeba chápat především jako tlumení bolesti a zajištění takového okolního prostředí, aby pacient nestrádal ani fyzicky, ani psychicky, aby se i mezi zdravotníky v hospici cítil co nejvíce jako v domácím prostředí a aby nebyla snižována jeho lidská důstojnost.

Hospicová péče řeší nejen bolest a utrpení samotných pacientů, ale zároveň pomáhá jejich blízkým zvládat nadměrnou psychickou a fyzickou zátěž při intenzivní péči o svého blízkého.

Hospicová péče může být pobytová nebo domácí.

Církevní organizace

Bývají zkušenými poskytovateli pečovatelské služby s možností navázat na letité zkušenosti svých předchůdců. Zpravidla se jedná o velké subjekty nabízející i škálu dalších služeb, jako je ošetrovatelská péče, domácí hospicová péče a další služby zdravotnického charakteru. Tyto služby jsou obohaceny o duchovní podporu uživatelů.

Poradny

Odborné sociální poradenství poskytují zdarma poradny, které vám mohou pomoci s vyřízením příspěvku na péči, s odvoláním, s průkazky, s příspěvkem na mobilitu, s pořízením kompenzačních pomůcek. Dále vás mohou informovat o dalších sociálních službách v místě vašeho bydliště.

KAPITOLA 3. - FINANCE

Dlouhodobé ošetřovné

Vaši blízkou osobu postihla vážná nemoc nebo úraz. Nyní se vrátila domů z nemocnice a potřebuje vaši péči. Co máte dělat? Co vaše zaměstnání? Jak pomůže stát?

Podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, je od 1. června 2018 možné zažádat o dlouhodobé ošetřovné. Jedná se o možnost čerpání až 90 kalendářních dnů pracovního volna s náhradou příjmů ve výši 60 % denního vyměřovacího základu. Někteří nemocní se během této doby vzchopí, jiní budou potřebovat péči i nadále. Dlouhodobé ošetřovné dává možnost pečujícím osobám připravit vše potřebné na dlouhodobou péči a zažádat o příspěvek na péči.

Kdo může být žadatelem/ošetřovatelem?

- Manžel/manželka či registrovaný partner/registrovaná partnerka ošetřované osoby
- Příbuzný v přímé linii nebo sourozenec, tchyně, tchán, snacha, zeť, teta, strýc, neteř, synovec, nebo manželé, druh, či registrovaný partner všech zmíněných v tomto bodě
- Druh/družka nebo jiná osoba žijící ve společné domácnosti

Ošetřovatelů může být víc, aby se mohli prostrídat během dlouhodobé péče. Platí však, že jedna osoba se stará celý den. Více osob ve stejný den pečovat nemůže.

Jak vzniká nárok na dlouhodobé ošetřovné?

1. O nutnosti celodenní péče musí rozhodnout ošetřující lékař lůžkového zařízení.
2. Nárok na dlouhodobé ošetřovné vzniká po minimálně sedmidenní hospitalizaci osoby a na základě nutnosti dlouhodobé péče o tuto osobu po dobu minimálně třiceti kalendářních dnů.
3. Žadatel o ošetřovné nemůže vykonávat zaměstnání ani samostatnou výdělečnou činnost z důvodu poskytování dlouhodobé péče v domácím prostředí.

Žádost o dlouhodobé ošetřovné

- Vyplníte žádost o dlouhodobé ošetřovné. Ošetřovaná osoba musí připojit svůj podpis na znamení souhlasu s ošetřováním. Ošetřující lékař lůžkového oddělení potvrdí žádost o dlouhodobé ošetřovné.
- Zaměstnanci podají žádost prostřednictvím zaměstnavatele.
- Žádost vyřizuje okresní správa sociálního zabezpečení.

Dlouhodobé ošetřovné a zaměstnání

Zaměstnavatel:

- je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu poskytování dlouhodobé péče
- je povinen zařadit zaměstnance na původní pracoviště a pracovní místo po skončení poskytování dlouhodobé péče
- nesmí dát zaměstnanci výpověď v době poskytování dlouhodobé péče a tato doba se navrhuje posuzovat pro účely dovolené jako výkon práce

Jak končí dlouhodobé ošetřování?

- Ošetřující lékař vydává rozhodnutí o skončení potřeby dlouhodobého ošetřování. To se odesílá na okresní správu sociálního zabezpečení. Zaměstnanec nastupuje zpět do zaměstnání.
- Ošetřující lékař může vydat i rozhodnutí o trvání potřeby péče. To se týká osob, které mají šanci na získání příspěvku na péči.

Příspěvek na péči o osobu starší 18 let

- Jak a kde žádat o příspěvek na péči
- Výše příspěvku na péči
- Průběh řízení + možnost podat odvolání

*Informace k příspěvku na péči najdete v kapitole 1
PŘÍSPĚVEK NA PÉČI*

Příspěvek na péči je schválený. Na co všechno máte právo?

Máte právo na úpravu týdenní pracovní doby

Pečující osoba si může neomezeně přivydělat i pracovat na plný úvazek. Zaměstnaný pečující smí podle § 241 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, požádat o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby. Musí však prokázat, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby v II., III. nebo IV. stupni závislosti. Zaměstnavatel je povinen žádosti vyhovět, nebrání-li tomu vážné provozní důvody. Ty je zaměstnavatel povinen prokázat v případném soudním sporu.

Po ukončení péče máte nárok na podporu v nezaměstnanosti

Stát nehradí sociální pojištění během doby péče. Tato doba se však započítává, stejně jako zaměstnání, do doby pojištění pro důchod. Pokud jste si během posledních dvou let před dobou péče platili sociální pojištění min. 12 měsíců, máte nárok na podporu v nezaměstnanosti po skončení doby péče.

Zdravotní pojištění pečujících

Pokud je péče náročná a neumožňuje vám chodit do zaměstnání, zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění říká, že stát hradí zdravotní pojištění za pečující osoby, které se starají o hendikepované ve II., III. nebo IV. stupni závislosti. Pokud pečujete o dítě, kterému byl přiznán I. stupeň závislosti, bude za vás stát hradit zdravotní i sociální pojištění do 10 let věku dítěte.

Pečující musí doložit své zdravotní pojišťovně potvrzení od úřadu práce o poskytování péče, a to do 8 dnů od vydání rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči.

V případě hospitalizace opečovávané osoby, která trvá déle než kalendářní měsíc, zaniká po tuto dobu nárok na výplatu příspěvku na péči i na hrazení zdravotního pojištění státem. V daném období se musíte zaregistrovat na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání nebo si hradit zdravotní pojištění sami.

Starobní důchod pečujících

Doba péče o osobu blízkou se zahrnuje do starobního důchodu, i když pečující v této době není zaměstnancem ani OSVČ. Jedná se o náhradní dobu

pojištění pro důchod, kterou upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Podmínkou je poskytování péče osobě blízké (rodič, manžel/manželka, děti, sourozenci, snacha a zeť) nebo žijící ve společné domácnosti.

Nejpozději do dvou let od skončení péče musíte podat návrh na vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče na okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ). Toto rozhodnutí je podkladem pro budoucí zhodnocení péče o závislou osobu jako doby důchodového pojištění. O důchod lze samozřejmě žádat i během doby, kdy pečujete.

Pozor, stát za vás neplatí nemocenské pojištění!

Osoba samostatně výdělečně činná jako pečující

Pokud budete vedle pečování pracovat jako osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ), je vaše podnikání vaší vedlejší výdělečnou činností. A to v případě, že v kalendářním roce:

- pečujete o dítě mladší 10 let v I. stupni závislosti
- pečujete o osobu jakéhokoliv věku v II., III. a IV. stupni závislosti

Že je vaše samostatně výdělečná činnost vedlejší, musíte dát vědět okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději při podání Přehledu o příjmech a výdajích a současně péči nejpozději do měsíce od podání přehledu prokázat potvrzením plátce příspěvku na péči. Plátcem je Úřad práce ČR a potvrzení vám vydá spolu rozhodnutím o přiznání příspěvku na péči. Potvrzení je potřeba doložit i zdravotní pojišťovně, ovšem do osmi dní ode dne, kdy jste začali pečovat. Pokud s podnikáním teprve začínáte, nemusíte během prvního roku odvádět zálohy na zdravotní ani sociální pojištění, a to opět až do podání prvního Přehledu o příjmech a výdajích. Pojistné doplatíte pojišťovně i okresní správě sociálního zabezpečení zpětně.

Co se týče zdravotního pojištění, neplatí pro vás minimální vyměřovací základ, respektive minimální zálohy. Zálohy na pojistné odvádíte na základě skutečně dosaženého zisku. U sociálního pojištění se na vás vztahuje minimální měsíční záloha ve snížené výši.

Užití dalších příspěvků

a) Příspěvek na mobilitu

Na příspěvek na mobilitu má nárok osoba, která se potřebuje v daném kalendářním měsíci někam opakovaně a za úhradu dopravovat nebo být dopravována. Zároveň musí mít nárok na průkaz ZTP nebo ZTP/P dle legislativy účinné od 1. 1. 2014 (popsáno dále). Způsob dopravy je zcela libovolný. Výše příspěvku na mobilitu činí měsíčně 550 Kč a je vyplácená zpětně za daný měsíc nebo na žádost příjemce jednou za tři kalendářní měsíce.

Žádost o příspěvek na mobilitu podávejte na příslušné pobočce Úřadu práce ČR, pod který spadá osoba se zdravotním postižením. Formuláře můžete opět nalézt na portálu MPSV. Na výplatu příspěvku nevzniká nárok v případě, kdy je oprávněné osobě po celý tento kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. Příjemce tuto skutečnost musí nahlásit.

b) Příspěvek na zvláštní pomůcku (a úpravy bydlení)

Příspěvek na zvláštní pomůcku je určen člověku, který má:

- těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí
- těžké sluchové postižení
- těžké zrakové postižení

Okruh zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Příspěvek na zvláštní pomůcku může obdržet dítě starší jednoho roku. U některých pomůcek je ale věkový limit vyšší. Konkrétně u dětí až od 3 let se jedná o pořízení vozidla, schodolezu, stropního zvedacího systému či schodišťové plošiny a u dospívajících od 15 let při čerpání příspěvku na pořízení vodícího psa.

Na příspěvek ale zdaleka nemusí dosáhnout všichni, kteří splňují výše uvedená kritéria. Kdo chce využít příspěvek na pomůcku v hodnotě nižší než 24 tisíc korun, musí prokázat nízké příjmy. Úředníci z úřadu práce vyřídí vaši žádost kladně, pokud vaše příjmy (a také příjmy společně posuzovaných osob) nedosáhnou osminásobku životního minima.

Kompenzační a rehabilitační pomůcky

Jednu skupinu tvoří pomůcky, které jsou schvalovány pojišťovnami (především vám je doporučí nebo předepíše lékař). Aktuální seznamy pomůcek, které vaše pojišťovna hradí, naleznete na jejich webových stránkách nebo můžete zavolat na infolinku a seznam vám zašlou. Pojišťovny v některých případech hradí celou pomůcku, u jiných je potřeba spoluúčast. Může se stát, že nebudete mít finance na tento doplatek, a proto existují nadace a nadační fondy, které rodinám v těchto situacích pomáhají. Řada výrobců speciálních pomůcek vám může poradit s tím, koho oslovit o podporu.

c) Další dávky

V některých konkrétních situacích vzniká nárok na přiznání dalších dávek – jsou to například:

1) Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení má pomoci nízkopříjmovým rodinám a jednotlivcům pokrýt náklady na bydlení. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než normativní náklady stanovené zákonem.

2) Příspěvek na živobytí

Dávka je určena pro osoby v hmotné nouzi, pokud jejich příjem a příjem společně posuzovaných osob nedosahuje po odečtení přiměřených nákladů na bydlení tzv. částky živobytí. Ta se odvíjí od částky existenčního a životního minima a bere v potaz možnosti dané rodiny.

3) Doplatek na bydlení

Dávka je určena osobám, které ani po přiznání příspěvku na bydlení a příspěvku na živobytí po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahují na částku živobytí. V případě, že žadatel pobývá v ubytovně, musí se nově k přiznání doplatku vyjádřit i obec.

4) Mimořádná okamžitá pomoc

Mimořádná okamžitá pomoc se vyplácí především v případě nutnosti akutních výdajů, při hrozícím ohrožení na životě, živelní katastrofě atd. S žádostí o radu a vyřízení všech výše zmíněných dávek se obraťte na nejbližší pobočku Úřadu práce.

Průkaz osoby se zdravotním postižením (TP, ZTP, ZTP/P)

Na průkaz TP, ZTP/P, ZTP má nárok osoba starší jednoho roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Na držitelství průkazu OZP je vázáno využívání velkého množství benefitů v podobě finančních výhod či úlev. Jedná se o slevy a jiné výhody v oblasti osobní a hromadné dopravy, osvobození od vybraných správních a místních poplatků a daňové úlevy, v některých případech mohou sloužit jako podklad pro poskytnutí slevy na kulturních a sportovních akcích apod.

O přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením lze žádat na příslušné krajské pobočce Úřadu práce ČR.

Existují tři typy (stupně) průkazu, které se označují jako:

- TP – pro osoby se středně těžkým postižením pohyblivosti či orientace
- ZTP – pro osoby s těžkým postižením pohyblivosti či orientace
- ZTP/P – pro osoby se zvláště těžkým postižením pohyblivosti či orientace, které potřebují průvodce

Držitel průkazu TP má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních

Držitel průkazu ZTP má nárok na:

- vše, co držitel průkazu TP
- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem)
- slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy

Držitel průkazu ZTP/P má nárok na:

- vše, co držitel průkazu TP a ZTP
- bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě
- bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li osoba úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce

Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením

- Nárok na parkovací průkaz mají držitelé ZTP a ZTP/P.
- Parkovací průkaz spadá do kompetence Ministerstva dopavy ČR. Vy-dává ho na počkání obecní úřad obce s rozšířenou působ-ností, konkrétně jeho sociální odbor.
- Vlastník parkovacího průkazu má právo parko-vat na vyhrazených místech a nemusí si ku-povat dálniční známku.
- Parkovací průkaz je platný na území EU. V jiných zemích EU si vlast-ník průkazu musí koupit dál-niční známku.
- Průkazy jsou přenosné a nejsou vázány na konkrétní vozidlo.

Dluhové poradenství

Posláním dluhového poradenství je poskytování odborné pomoci lidem, kteří jsou ohroženi finančními problémy a zároveň hledání řešení pro ty, kteří se již ve finanční krizi ocitli. Svou situaci neumí nebo nemohou sami řešit, ať již z důvodu nízké vzdělanosti, chybějících kompetencí či nedostatku informací.

Dlužníků, kteří tuto službu využívají, neustále přibývá. Zadlužení se již netýká pouze těch nejchudších, do dluhové pasti padá stále více lidí ze střední třídy.

Dluhová poradci pomáhají lidem:

- Kontaktovat jejich věřitele. Domlouvají splátkové kalendáře či se snaží nacházet jiná řešení, která by je postupem času vyvedla z dluhové pasti.
- Bránit se neférovému jednání některých firem, které poskytují finanční služby. Nejsou výjimečné případy, kdy z půjček v řádu deseti tisíc vznikly statisícové pohledávky jen kvůli pokutám a sankčním úrokům z prodlení.
- Vyřešit problémy s exekucí. Pomáhají sloučit jednotlivé exekuce, čímž se výrazně sníží odměny advokátů a exekutory vymáhaná částka. Snaží se zastavit exekuční řízení v případě, že probíhá na základě neplatných rozhodčích nálezů.
- Zajistit institut oddlužení, který umožňuje oddlužení těm, kdo za dobu pěti let v přísném režimu insolvenčního řízení uhradí alespoň 30 % všech svých závazků.

Poradci provádějí počáteční monitoring klientovy situace, kontaktují insolvenčního správce či soud, pomáhají zajistit právní pomoc, kontrolují plnění daných termínů.

Kromě toho poradci motivují lidi k aktivnímu řešení tíživé situace. Snaží se zabránit jejich rezignaci, která je při prvním pohledu na zdánlivě neřešitelný problém často pochopitelná. Pomáhají jim s vyřizováním nutných dokumentů, shánějí potřebné informace z veřejně dostupných zdrojů. Poskytují odborné poradenství, které má za cíl prohloubit znalosti o právech a povinnostech, které s případem souvisí. Příkladem je právě velké množství běžících nezákonných exekucí, kde se často vymáhají pohledávky v rozporu s dobrými mravy a dlužníci nemají ani povědomí o tom, že se mohou bránit.

Nadační zdroje

Nezávislé subjekty finanční povahy založené za účelem podpory veřejně prospěšných aktivit a projektů:

<https://pecovatel.cz/>

<http://www.auttalk.cz/>

<http://www.alzheimernf.cz/>

<http://www.nfrestart.cz/poslaninfr/>

<https://nfmagdalen.webnode.cz/>

<http://www.nfseniorina.cz/>

<https://www.darujme.cz/organizace/1200180>

<http://www.ozvena.org/>

<http://www.lasvitfoundation.com/>

<https://www.preciosa.com/cs/foundation>

<http://www.nadacejablotron.cz/>

<http://www.euronisa.cz/granty>

Dluhové poradny Libereckého kraje na pobočkách organizace „Děčko“

LIBEREC

Švermova 32
Liberec 10 – Františkov
460 10

tel. 485 152 070

*(zastávka autobusu 16 a 22
– Františkov škola)*

FRÝDLANT V ČECHÁCH

POSEC
Havlíčkovo nám. 304
tel. 775 077 234

JABLONEC NAD NISOU

Spolkový dům
ul. Florianova (býv. ZŠ)

tel. 775 077 618

*(pouze pondělí od 10 do 15
hodin a čtvrtek od 12 do 18
hodin)*

ČESKÁ LÍPA

Paní Zdislavy 418

tel. 774 496 261

NOVÝ BOR

Wolkerova 446

tel. 774 496 261

TURNOV

Skálova 466

tel. 777 098 277

e-mail:

poradna.turnov@d-os.net

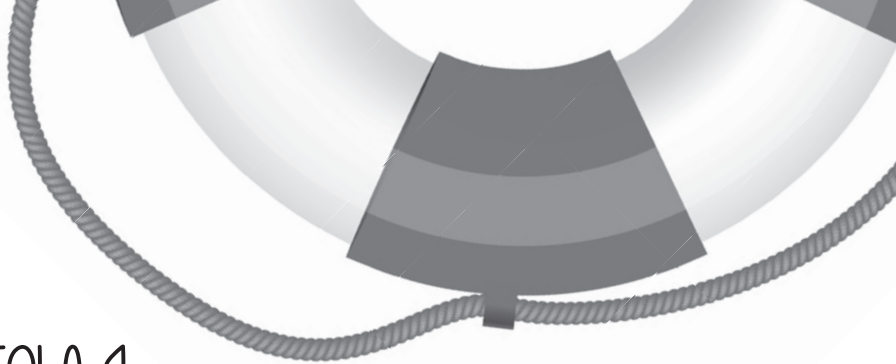
JILEMNICE

Masarykova městská ne-
mocnice 372

tel. 777 098 277

e-mail:

poradna.jilemnice@d-os.net

KAPITOLA 4.

INFORMACE O PROJEKTU

„S PODPOROU K LEPŠÍ PÉČI“

Projekt je zacílen na podporu neformálních pečujících směrem ke snížení jejich nadměrného psychického a fyzického zatížení, zlepšení kvality poskytované péče závislým osobám a zvýšení kvality jejich života.

Projekt byl podpořen z Operačního programu Zaměstnanost s harmonogramem od března 2018 do února 2020.

Díky projektu vznikly pobočky pro pečující osoby v Liberci, Jablonci nad Nisou, Semilech a České Lípě. Pečující tak mají k dispozici kontaktní místo, kde mohou řešit své dotazy.

Tyto pobočky nabízí řadu zajímavých aktivit, například různě orientované kurzy a nácviky, které zefektivní práci pečujících, naučí je například první pomoci, manipulaci a polohování s osobou, o kterou pečují, čelit různým situacím např. spojenými s krizovou situací (náhlé zhoršení psychického stavu osoby opečovávané, zvládání konfliktů, prevence syndromu vyhoření aj.).

Pečující se budou lépe orientovat v problematice péče a budou lépe připraveni na nenadálé situace. Získají nové kontakty a přístup do svépomocných skupin, kde mohou sdílet své zkušenosti a získávat nové. Mohou využít řadu odborných poradců, získají přístup k informacím, kde hledat potřebnou pomoc, jaké jsou vhodné finanční zdroje pro jejich životní situaci spojenou s péčí o závislou fyzickou osobu. Projekt dále nabízí řadu terapeutických aktivit a cvičení, které zlepšují psychickou a fyzickou stabilitu pečujících.

Kontakty:

Pobočka v Liberci:

Lucie Stará, ulice Kostelní 10/5, Liberec 1
telefon: 775 802 272, e-mail: stara@sdruzenitulipan.cz

Pobočka v Jablonci nad Nisou:

Miroslava Hochmannová, ulice Komenského 19, 466 01 Jablonec nad Nisou
telefon: 774 450 165, e-mail: hochmannova@sdruzenitulipan.cz

Pobočka v Semilech:

Slavěna Horňáková, ulice Bítouchovská 1, 513 01 Semily
telefon: 775 802 276, e-mail: hornakova@sdruzenitulipan.cz

Pobočka v České Lípě:

Jana Bergrová, ulice Žižkova 231, 470 01 Česká Lípa
telefon: 775 802 277, bergrova@sdruzenitulipan.cz

